

Základné princípy pri úpravách obsahu vzdelávania

EURÓPSKA ÚNIA

Európsky sociálny fond

OPERAČNÝ PROGRAM
ĽUDSKÉ ZDROJE

MINISTERSTVO

ŠKOLSTVA, VEDY,
VÝSKUMU A ŠPORTU
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Tento materiál vznikol v rámci realizácie aktivít Národného projektu Profesionálny rozvoj učiteľov (TEACHERS, kód ITMS 2014+: 312011AUN7), ktorý je realizovaný vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje.

EURÓPSKA ÚNIA

Európsky sociálny fond

OPERAČNÝ PROGRAM
ĽUDSKÉ ZDROJE

MINISTERSTVO
ŠKOLSTVA, VEDY,
VÝSKUMU A ŠPORTU
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

www.ludskezdroje.gov.sk

www.minedu.sk

Autorka:

Petra Fridrichová

Spoluautorky:

Anna Krnáčová, Adriana Šišková, Lujza Čipková Hamplová, Janka Píšová, Vanda Stančíková

© 2021

SPU

ZÁKLADNÉ PRINCÍPY PRI ÚPRAVÁCH OBSAHU VZDELÁVANIA

Obsah

Prečo túto tému vôbec otvárame.....	1
Východiská pre úpravu obsahu vzdelávania v školách.....	2
Ako postupovať pri úprave cieľov a obsahu vzdelávania.....	2
Príklad 1 Ako si vytvoriť jednoduchú kurikulárnu mapu.....	5
Príklad 2 Základná kurikulárna mapa školy.....	6
Príklad 3 Kurikulárna mapa pre vyučovací predmet/vzdelávaciu oblasť s rozdelením na štvrtky.....	7
Príklad 4 Možnosti úprav učebného plánu školy ako predpoklad pre úpravu obsahu vzdelávania.....	8
Rámcový učebný plán pre základné školy.....	9
Príloha 1 - Možnosti úpravy obsahu vzdelávania v predmete matematika Autorka: Lujza Čipková Hamplová.....	12
Príloha 2 - Možnosti úpravy obsahu vzdelávania v predmete slovenský jazyk a literatúra Autorka: Janka Píšová, Vanda Stančíková.....	28

PREČO TÚTO TÉMU VÔBEC OTVÁRAME

Pandémia COVID-19 na dlhé obdobie zatvorila školy a dištančné vzdelávanie prinieslo menší počet kontaktných hodín vyučujúcich so svojimi žiakmi¹. Práve menší počet kontaktných hodín, ale aj mnoho detí bez prístupu k on-line vzdelávaniu spôsobili rozdiely v očakávanom a reálne osvojenom učive, čo prirodzene otvorilo tému redukcie obsahu vzdelávania. Prvým krokom k redukcii obsahu vzdelávania, ktorý sa udial ešte v roku 2020, bolo vydanie dvoch dodatkov k štátnym vzdelávacím programom – Dodatok č. 7 k ŠVP a Dodatok č. 8 k ŠVP. Podstatou obidvoch dodatkov je vytvorenie priestoru na dosahovanie cieľov vzdelávania v dlhšom časovom období, ako je jeden školský rok.

Uvedomujúc si rozdiely medzi školami a rôznorodosť potrebných úprav v obsahu vzdelávania, Štátny pedagogický ústav pripravil tento metodický materiál, ktorý by mal školám pomôcť pri úpravách obsahu vzdelávania podľa ich potrieb a podmienok. Základným východiskom pre úpravu obsahu vzdelávania je nielen poznanie a rešpektovanie aktuálneho stavu vedomostí, zručností a spôsobilostí žiakov, ale aj prekonanie vnímania fixného rozloženia učiva do ročníkov. Súčasná situácia nás smeruje k tomu, aby sme pre žiakov vytvorili na dosiahnutie cieľov dlhšie časové obdobie prekračujúce školské roky. Tento materiál preto približuje stratégie, ako spoločne v rámci školy realizovať zmeny v obsahu vzdelávania na základe úprav v učebnom pláne školy, identifikovanie prienikov v učive v rámci vyučovacieho predmetu naprieč vzdelávacími stupňami, ale aj medzi vyučovacími predmetmi.

Na metodický materiál nadväzujú **webináre**, ktoré pripravili zamestnanci Štátneho pedagogického ústavu v spolupráci s učiteľmi. Webináre poskytujú priame odporúčania na úpravy obsahu vzdelávania. Zároveň je potrebné upozorniť, že efektívnejšie osvojovanie učiva je možné aj vďaka zmene prístupu k vyučovaniu a aplikácii takých vyučovacích stratégií, ktoré budú podporovať učenie sa v súvislostiach a prepájanie informácií.

¹ Pojmy žiak, učiteľ sú v dokumente používané ako pedagogické kategórie alebo označenie profesijnej skupiny, t. j. vo význame žiak i žiačka, učiteľ i učiteľka.

VÝCHODISKÁ PRE ÚPRAVU OBSAHU VZDELÁVANIA V ŠKOLÁCH

Ministerstvo školstva vedy, výskumu a športu SR (MŠVVaŠ SR) vydalo v roku 2020 ako reakciu na krízové a očakávané postkrízové obdobie spojené s pandemiou vírusu COVID-19 dva dodatky k štátnym vzdelávacím programom, ktoré odporúčame ako východiskové zdroje pre úpravy cieľov a obsahu vzdelávania.

1. Pre úpravy cieľov a obsahu vzdelávania prioritne na 1. stupni základných škôl je možné vychádzať z **Dodatku č. 7 k Štátnemu vzdelávaciemu programu**
 - Jeho súčasťou sú aj prílohy obsahujúce upravené ciele a obsah vzdelávania pre prvé tri ročníky ZŠ.
 - Priamo sa odvoláva na úpravy obsahu vzdelávania na 1. stupni ZŠ a v 5. ročníku. Pre 2. stupeň ZŠ uvádza, v ktorých vyučovacích predmetoch nie je možné realizovať úpravy obsahu vzdelávania: „*Redukcia rozsahu vzdelávacích štandardov nie je možná v predmetoch, ktoré sú v školskom roku 2020/2021 profilovými predmetmi pre prijímacie skúšky na stredné školy (<https://www.minedu.sk/data/att/15231.pdf>), t. j. v predmetoch slovenský jazyk a literatúra, jazyk národnostnej menšiny a literatúra, ak je vyučovacím jazykom, slovenský jazyk a slovenská literatúra, cudzí jazyk, matematika, biológia, chémia, dejepis*“. (Dodatok č. 7 k ŠVP).
2. Pre väčšie úpravy v obsahu vzdelávania je možné využiť **Dodatok č. 8. k štátnemu vzdelávaciemu programu**
 - a. Prioritne je určený pre školy zapojené do pilotného overovania a školám ponúka „prevzdušnený“ obsah vzdelávania.
 - b. Je možné sa ním inšpirovať pri mapovaní kurikula a prepájaní obsahov a cieľov vzdelávania.
 - c. Z Dodatku vyplýva, že v právomoci školy je rozhodnúť, ktoré vyučovacie predmety sa budú v ktorom ročníku vyučovať (pri dodržaní podmienok veku primeranosti, nadväznosti) a aká bude hodinová dotácia jednotlivých vyučovacích predmetov.
3. Pri úprave obsahu vzdelávania je možné využiť aj **poznámku č. 7 k Rámcovým učebným plánom Štátneho vzdelávacieho programu pre základné školy**:
 - a. „*Škola môže pri tvorbe školského vzdelávacieho programu rozdeliť hodinové dotácie a vzdelávacie štandardy na celý stupeň vzdelávania pri zachovaní postupnosti jednotlivých vzdelávacích štandardov a celkového počtu vyučovacích hodín jednotlivých vyučovacích predmetov za predpokladu, že zachová ich vnútornú logickú štruktúru a zásadu veku primeranosti.*“
 - b. Počty hodín v predmetoch a ročníkoch upraví škola vo svojom učebnom pláne tak, aby viac rešpektovali potreby žiakov, podmienky a možnosti školy.
 - c. Podľa upravených počtov hodín škola modifikuje ciele a obsah vzdelávania pre jednotlivé predmety.

AKO POSTUPOVAŤ PRI ÚPRAVE CIEĽOV A OBSAHU VZDELÁVANIA

1. Východiskom pre úpravy v cieľoch a obsahu vzdelávania je **cielené hodnotenie aktuálnej úrovne vedomostí a zručností žiakov po návrate do škôl**.
 - a. Jasné pomenovanie toho, aká oblasť vedomostí, zručností alebo spôsobilostí bude predmetom hodnotenia a podľa toho zvoliť aj spôsob overovania.
 - b. Nástroje na zisťovanie stavu a kvality vedomostí, zručností a spôsobilostí sú rôzne.

- c. *Neodporúča sa sústrediť sa len na písomné práce a ústne preskúšanie.* V tejto situácii môžu byť výsledky výrazne skreslené stresom z návratu do školy, rôznymi podmienkami na učenie sa v domácom prostredí, a teda aj stratou istoty, ktorú žiaci majú pri riešení rôznych úloh.
 - d. Na zistenie stavu vedomostí a zručností žiakov je vhodné pracovať s portfóliom žiackych prác, v ktorých je možné zaznamenať aj priebeh učenia sa žiaka, ale aj vzdelávacie výsledky. V prípade výučby cudzích jazykov je možné vychádzať z konceptu Európskeho jazykového portfólia.
 - e. Odporúča sa pri hodnotení rozsahu osvojeného učiva využívať aj nástroje na sebahodnotenie a príp. aj hodnotenie rodičom žiaka. Pri sebahodnotení je potrebné určiť oblasti sebahodnotenia (napr. konkrétne učivo) a spôsob vyjadrenia (napr. s učivom nemám problémy, s učivom mám malé problémy, s učivom mám veľké problémy, vôbec učivu nerozumiem).
2. Úpravy obsahu vzdelávania v rámci školských vzdelávacích programov sa musia uskutočniť **vo vzájomnej komunikácii a spolupráci** medzi učiteľmi v rámci stupňa vzdelávania, naprieč stupňami vzdelávania a aj naprieč predmetmi.
 3. Predpokladom pre väčšie úpravy v učive je **modifikácia učebných plánov škôl**. Východiskom je rámcový učebný plán pre základné školy, pričom škola môže postupovať tak, že:
 - a. ponechá pôvodný učebný plán,
 - b. si upraví sumárne počty hodín pre vzdelávacie oblasti a cykly vzdelávania podľa Dodatku č. 8 k ŠVP,
 - c. upraví učebný plán podľa stupňa vzdelávania (vychádza sa z RUP a sledujú sa sumárne počty hodín pre predmety a stupeň vzdelávania).
 4. Na základe spolupráce medzi učiteľmi rôznych predmetov a stupňov vzdelávania sa odporúča identifikovať funkčné medzipredmetové vzťahy a duplicitu v obsahu vzdelávania.
 - a. Identifikované duplicitu je možné využiť ako hlavný zdroj na racionalizáciu obsahu vzdelávania
 5. Pre všetky vyučovacie predmety je potrebné **pomenovať predmetové kompetencie** (alebo kompetencie pre vzdelávacie oblasti) a na ich základe definovať rámcové edukačné ciele v predmetoch. Následne špecifikovať **obsah, ktorý je kľúčový** pre naplnenie daných cieľov.
 - a. Pre ľahšiu identifikáciu cieľov pre stupne, ročníky aj vyučovacie predmety je vhodné odpovedať si na otázky:
 - Čo je kľúčové pre žiaka v tomto stupni vzdelávania?
 - Čo je nevyhnutné, aby žiak vedel na konci tohto ročníka z tohto predmetu?
 - b. Pri výbere cieľov a obsahu je potrebné vychádzať aj z potenciálu žiakov, ich záujmov, ale aj vybavenia a lokalizácie školy, tzn. využiť potenciálne motivačné aspekty a vytvoriť podmienky na zmysluplné učenie.
 - c. Ciele vzdelávania je možné sledovať za jednotlivé ročníky podľa vzdelávacích štandardov ŠVP² alebo cykly (Dodatok č. 8 k ŠVP), ale aj pre celý stupeň vzdelávania (RUP k ŠVP, pozn. č. 7). Ak školy identifikujú, že platné ročníkové štandardy sú pre ich žiakov príliš náročné a nie je možné ich dosiahnuť, môžu postupovať tak, že pomenujú a identifikujú ciele pre celý stupeň vzdelávania a rozložia obsah, ktorý k týmto cieľom smeruje na celé obdobie 4 alebo 5 rokov.

² Dostupné on-line: <https://www.statpedu.sk/sk/svp/inovovany-statny-vzdelavaci-program/>

6. Na základe vymedzených cieľov a obsahu **definovať výstupy zo vzdelávania** pre vyučovacie predmety. Pomenovanie výstupov zo vzdelávania môže pomôcť pri **formulovaní kľúčových požiadaviek**.
 - a. Výstupy zo vzdelávania je potrebné pomenovať ako jasné, zrozumiteľné, jednoznačné, kontrolovateľné, merateľné požiadavky vyjadrené vo forme výkonu žiaka.
 - b. K výstupom zo vzdelávania sa určí **v prvom kroku ročník**, v ktorom sa očakáva dosiahnutie konkrétneho cieľa. **Až v ďalšom kroku sa identifikuje štvrťrok alebo polrok**, v ktorom sa bude daný výstup u žiakov sledovať (pozn. môže sa stať, že sa niektorému obsahu vzdelávania bude venovať priestor v prvom aj v druhom ročníku, ale ako očakávaný výstup zo vzdelávania, napr. čítanie krátkych textov, bude merateľný v 3. štvrťroku 2. ročníka. V praxi to znamená, že sa osvojeniu základov čítania venuje priestor počas prvého aj druhého ročníka a ku koncu 3. štvrťroka 2. ročníka sa overí dosiahnutie stanovenej požiadavky).
7. Nielen úpravy v obsahu vzdelávania sú dôležité, ale je potrebné zvážiť, aké vyučovacie **metódy a organizačné formy sa budú využívať**. Uplatňované stratégie výučby by mali podporovať zmysluplné učenie a učenie do hĺbky, s vnímaním súvislostí medzi témami a obsahmi. Jednou z možností je aj projektové vyučovanie, blokové vyučovanie, ale aj integrované tematické vyučovanie a iné.
8. Pre **identifikáciu kľúčového obsahu sú smerodajné vzdelávacie štandardy**, nie učebnice. Učebnice obsahujú aj učivo, ktoré je nad rámec štátnych vzdelávacích programov, alebo sa v ňom nachádza učivo, ktoré by (pri plánovaní podľa vzdelávacích štandardov) mohlo byť presunuté do iného ročníka. Školy by pri úpravách obsahu vzdelávania mali vychádzať zo štátnych vzdelávacích programov, resp. školských vzdelávacích programov a v učebniciach učivo, ktoré do ich úprav nepatrí, vynechať. Preto bude potrebné výrazne upraviť aj tematické výchovno-vzdelávacie plány, príp. iné formy plánov, najmä ak ich učitelia tvoria k učebniciam, a nie na základe vzdelávacích štandardov. Učebnica môže byť pomôckou pri dosahovaní definovaných cieľov, ale nie je jediným zdrojom, odkiaľ je možné čerpať inšpirácie.
9. Ak učitelia využívajú pri plánovaní vyučovania predovšetkým učebnice, pre úpravu obsahu vzdelávania sa odporúča postupovať nasledovne:
 - a. Podľa predchádzajúcich krokov identifikovať duplicitné obsahy naprieč vyučovacími predmetmi aj v rámci predmetu.
 - b. Podľa postupu uvedenom v predchádzajúcich častiach textu pomenovať kľúčové ciele pre vyučovacie predmety.
 - c. Vo vzájomnej komunikácii s ostatnými učiteľmi v rámci stupňa vzdelávania aj naprieč stupňami vzdelávania vo vlastných plánoch od 1. po 9. ročník vyznačiť identifikované prieniky a rozhodnúť, kedy sa ktorému obsahu bude venovať pozornosť.
 - d. Následne sa učivo v učebniciach, pracovných zošitoch alebo pracovných učebniciach vynechá, príp. sa k nemu vráti v nasledujúcich ročníkoch.
 - e. Pomôckou pre učiteľov, ktorí prioritne plánujú výučbu prostredníctvom učebníc, môže byť aj kurikulárna mapa (viď Príklad 1).
10. Školy môžu na dosiahnutie kľúčových cieľov a obsahu **využiť aj potenciál disponibilných hodín**. Disponibilnými hodinami sa nerozširuje obsah toho, čo majú žiaci vedieť, ale vytvára sa väčší časový priestor na dosiahnutie kľúčových cieľov.
11. Pri plánovaní úprav vo vzdelávaní by učitelia nemali zabúdať na **socio-emocionálny rozvoj detí**. Po návrate žiakov do škôl sa ako priorita jednoznačne javí „dobehtie zameškaného učiva“, avšak podstatné je aj venovať dostatočný priestor osobnostnému, sociálnemu a hodnotovému rozmeru školského vyučovania. Pre postupný návrat do školského rytmu a pre podporu efektívnej výučby môže pomôcť priestor venovaný spoločnej diskusii, výmene skúseností, zážitkov, obnove vzťahov v triede.

12. Pomôckou pre školy pri úpravách cieľov a obsahu vzdelávania môže byť tzv. kurikulárna mapa. Podrobnosti ku kurikulárnej mape sú uvedené v príkladoch 2, 3 a 4.

Príklad 1

Ako si vytvoriť jednoduchú kurikulárnu mapu

1. Skompletizovať zdroje, na základe ktorých učitelia plánujú svoje vyučovanie alebo podľa ktorých postupujú počas vyučovania (napr. tematické výchovno-vzdelávacie plány alebo iné plány, učebnice, učebné osnovy ŠkVP). Pozrieť si všetky plány a zdroje na vyučovanie.
2. Odpovedať si na otázky:
 - a. Aký je potenciál žiakov školy, čo sú zdroje motivácie k učeniu?
 - b. Aké učebné zdroje (okrem učebníc) môžeme využívať počas vyučovania?
 - c. Aký učebný priestor (okrem školskej triedy) môžeme využívať počas vyučovania?
 - d. Aké sú prekážky v učení žiakov školy?
3. Vytvoriť malé pracovné skupiny učiteľov z rôznych stupňov vzdelávania a predmetov. V skupinách analyzovať, aké obsahy sa v plánoch nachádzajú, kedy a ktorému učivu sa venuje pozornosť, kde sa nachádzajú duplikácie (v rámci jedného predmetu a naprieč predmetmi), aké prepojenia medzi predmetmi je možné identifikovať, aké sú možnosti spájania obsahov naprieč predmetmi aj v rámci predmetu.
4. Spoločne porovnať výsledky analýz práce v malých skupinách, diskutovať o sporných alebo nejasných bodoch, hľadať spoločné prieniky v práci skupín a dotvárať prehľad cieľov, obsahu a vzdelávacích výstupov.
 - a. Spoločne odpovedať na otázku:
 - Čo je dôležité zo vzdelávacej oblasti a z predmetu pre ďalší pokrok žiaka?
 - Čo je kľúčové pre napredovanie žiaka?
 - b. Ciele a obsah by sa v rámci úprav obsahu mali sústrediť na kľúčové témy. Ako inšpiráciu je možné využiť prílohy k Dodatku číslo 8 k ŠVP. Pri formulovaní kľúčových cieľov prepájať obsahy medzi predmetmi a prierezovými témami.
5. Na základe prác skupín vytvoriť veľkú spoločnú kurikulárnu mapu pre všetky predmety, v ktorej je potrebné definovať ciele a obsahy a školský rok, kedy sa bude témam venovať pozornosť naprieč vzdelávacími oblasťami a predmetmi.
6. Vytvoriť skupiny učiteľov podľa vzdelávacích oblastí alebo predmetov a so zastúpením všetkých stupňov vzdelávania. Na základe veľkej kurikulárnej mapy (Príklad 2) pre celú školu vytvoriť predmetovú kurikulárnu mapu (alebo kurikulárnu mapu za vzdelávaciu oblasť), špecifikovať ciele a obsahy v jednotlivých vzdelávacích oblastiach a v predmetoch (Príklad 3). Z nich vymedziť výstupy zo vzdelávania pre predmety a pre ročníky s rámcovým časovým harmonogramom (napr. podľa mesiacov alebo štvrtí rokov).
7. Spoločne v celom tíme sumarizovať prepojenia, ukladať obsahy z predmetov a ročníkov tak, aby na seba nadväzovali, neduplikovali sa – vytvorené časové plány (čo a kedy sa bude učiť) navzájom medzi predmetmi zladíť.

Príklad 2 Základná kurikulárna mapa školy

			Slovenský jazyk a literatúra 									Matematika									Prírodovedné predmety ďalšie stĺpce obsahujú ďalšie predmety																	
Ciele vzdelávania (ŠVP)	Očakávané výstupy zo vzdelávania	Obsahy/Téma	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.									
<ul style="list-style-type: none"> interaktívne reagovať primeraným spôsobom v rôznych spoločenských a kultúrnych súvislostiach, viesť kritický a konstruktívny dialóg. vyhľadávať, zhromažďovať a spracovávať informácie a presvedčivým spôsobom argumentovať. vhodne a správne využívať jazykové a mimojazykové prostriedky v súlade s komunikačnou situáciou. ... <ul style="list-style-type: none"> uvedomiť si hodnoty vlastnej kultúrnej identity, akceptovať inakosť a vážiť si hodnoty iných kultúr 	<ul style="list-style-type: none"> plynulo čítať s porozumením veku primerané texty. reprodukovať informácie, ktoré sú uvedené v texte priamo. porozumieť informáciám, ktoré sú v texte uvedené nepriamo. ... 	technika hlasného a tichého čítania a čítania s porozumením	x																																			
		informačné čítanie											x																	x								
		...																																				
		rozprávka – ľudová rozprávka, autorská rozprávka				x																																
		...																																				

Príklad 3 Kurikulárna mapa pre vyučovací predmet/vzdelávaciu oblasť s rozdelením na štvrťroky

Predmet/Vzdelávacia oblasť:

	Témy	Kľúčové ciele, ktoré majú byť zvládnuté (naznačené prepojenie na vzdelávacie štandardy)	Čo bude predmetom hodnotenia a ako budeme hodnotiť? (projekty, portfólio...)	Prepojenia na iný predmet Texty, ktoré budeme používať
1. štvrťrok				
2. štvrťrok				
3. štvrťrok				
4. štvrťrok				

Príklad 4 Možnosti úprav učebného plánu školy ako predpoklad pre úpravu obsahu vzdelávania

K upravenému učebnému plánu sa prirodzene viaže aj zmena cieľov a obsahu vzdelávania. Vzdelávacie štandardy sú optimalizované na počet hodín pre vyučovacie predmety vymedzené v rámcových učebných plánoch. Preto po zmene dotácie hodín nasledujú úpravy v cieľoch a obsahu vymedzených vo vzdelávacích štandardoch. Východiskom môže byť Rámcový učebný plán podľa cyklov vzdelávania pre základné školy alebo Rámcový učebný plán pre základné školy.

Rámcový učebný plán podľa cyklov vzdelávania pre základné školy s vyučovacím jazykom slovenským³

Vzdelávacia oblasť		Prvý cyklus (1. – 3. ročník)			Druhý cyklus (4. – 5. ročník)		Tretí cyklus (6. – 9. ročník)			
Jazyk a komunikácia	jazyk a literatúra	24			12		19			
	cudzí jazyk	3			6		12 (+4*)			
Matematika a práca s informáciami	Matematika	12			8		17			
	informatika	1			2		3			
Človek a príroda		4			4		16			
Človek a spoločnosť		1			5		13			
Človek a hodnoty		3			2		4			
Človek a svet práce		1			2		4			
Umenie a kultúra		8			4		7			
Zdravie a pohyb		6			4		8			
Voliteľné hodiny		7			4		16 (-4*)			
Počet hodín spolu v ročníku		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
		22	23	25	26	27	29	30	30	30

³ Príloha č. 1 k Dodatku č. 8 k štátnemu vzdelávaciemu programu schválenému Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 6. 2. 2015 pod číslom 2015-5129/1758:1-10A0 a číslom 2015-5129/5980:2-10A0 s platnosťou od 1. 9. 2015. Dostupné on-line: <https://www.statpedu.sk/sk/svp/pilotne-overovanie/rup-podla-cyklov-vzdelavania/>

Rámcový učebný plán pre základné školy

Vzdelávacia oblasť	Vyučovací predmet	ročník primárne vzdelávanie					ročník nižšie stredné vzdelávanie					
		1.	2.	3.	4.	Σ	5.	6.	7.	8.	9.	Σ
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra	9	8	7	7	31	5	5	4	5	5	24
	cudzí jazyk			3	3	6	3	3	3	3	3	15
Matematika a práca s informáciami	matematika	4	4	4	4	16	4	4	4	4	5	21
	informatika			1	1	2	1	1	1	1		4
Človek a príroda	prvouka	1	2			3						
	prírodoveda			1	2	3						
	fyzika							2	1	2	1	6
	chémia								2	2	1	5
	biológia						2	1	2	1	1	7
Človek a spoločnosť	vlastiveda			1	2	3						
	dejepis						1	1	1	1	2	6
	geografia						2	1	1	1	1	6
	občianska náuka							1	1	1	1	4
Človek a hodnoty	etická výchova/ náboženská výchova/ náboženstvo	1	1	1	1	4	1	1	1	1	1	5
Človek a svet práce	pracovné vyučovanie			1	1	2						
	technika						1	1	1	1	1	5
Umenie a kultúra	hudobná výchova	1	1	1	1	4	1	1	1	1		4
	výtvarná výchova	2	2	1	1	6	1	1	1	1	1	5
Zdravie a pohyb	telesná a športová výchova	2	2	2	2	8	2	2	2	2	2	10
	Základ	20	20	23	25	88	24	25	26	27	25	127
	voliteľné (disponibilné) hodiny	2	3	2	1	8	3	4	4	3	5	19
	Spolu	22	23	25	26	96	27	29	30	30	30	146

Škola, ktorá plánuje upraviť svoj učebný plán a následne aj obsah vzdelávania, mala od marca 2020 všetkých žiakov školy na dištančnom vzdelávaní, pričom väčšina žiakov sa nemohla zúčastniť on-line vyučovania. V júni 2020 nastúpili do školy len žiaci 1. stupňa, žiaci 2. stupňa neboli v škole. Od septembra 2020 väčšina žiakov nastúpila na prezenčné vzdelávanie. Škola realizovala vstupné hodnotenie stavu vedomostí, zručností a spôsobilostí žiakov a boli identifikované veľké rozdiely oproti očakávaným výsledkom. Učitelia v škole museli nadviazať na obsah vzdelávania v predchádzajúcom školskom roku. V októbri 2020 po plošnom prechode na dištančné vzdelávanie žiakov 2. stupňa základnej školy, škola pre žiakov, ktorí nemali prístup k on-line vzdelávaniu, umožnila vzdelávanie v malých skupinách. Žiaci

1. stupňa ZŠ navštevovali školu prezenčne do decembra 2020. Obdobie počas prezenčného vyučovania učitelia venovali predovšetkým opakovaniu učiva z predchádzajúceho školského roka a postupne pridávali nadviazali nové témy. Aj napriek tomuto stavu, učitelia identifikujú rozdiely v osvojenom učive oproti predchádzajúcim rokom. Od januára 2021 sú všetci žiaci len na dištančnom vzdelávaní, malé skupiny nie sú povolené. Škola sa s niektorými žiakmi spája telefonicky, s niektorými na on-line vyučovaní, väčšine žiakom sa posielajú len pracovné listy s opakovaním. Ukazujú sa veľké rozdiely medzi žiakmi navzájom, ale aj medzi predpokladaným či očakávaným stavom a reálnym stavom osvojených vedomostí, zručností a spôsobilostí žiakov. Škola preto pristupuje v prvej fáze k úprave obsahu vzdelávania pre tento školský rok tak, že nadväzuje v učive podľa stavu vedomostí, zručností a spôsobilostí žiakov. Identifikuje v jednotlivých vyučovacích predmetoch a ročníkoch kľúčové ciele a k nim potrebný obsah. Za kľúčový obsah sa považuje najmä to, čo je nevyhnutné pre osvojovanie učiva v nasledujúcom školskom roku. Pre budúci školský rok sa učitelia dohodli na tom, že :

- budú posilňovať výučbu slovenského jazyka a literatúry a matematiky v 3. ročníku (SJL o 2 hodiny, MAT o 1 vyučovaciu hodinu);
- pre žiakov 1. ročníkov budú posilňovať vzdelávaciu oblasť Umenie a kultúra na podporu jazykových zručností;
- škola alokuje disponibilné hodiny na posilnenie a rozvoj jazykových spôsobilostí a matematických predstáv vytvorením samostatných predmetov;
- vo 4. ročníku sa oproti RUP pre základné školy síce uberie 1 hodina slovenského jazyka a literatúry, ale posilnia sa hodiny slovenského jazyka a literatúry v 5. ročníku;
- na 2. stupni ZŠ sa navýšia predovšetkým hodiny pre 9. ročník v matematike a v slovenskom jazyku a literatúre, škola bude využívať disponibilné hodiny na posilnenie čitateľskej a matematickej gramotnosti vytvorením samostatných predmetov.

Vzdelávacia oblasť		1.	2.	3.	1. cyklus	4.	5.	2. cyklus	6.	7.	8.	9.	3. cyklus
Jazyk a komunikácia	jazyk a literatúra	7	8	9	24	6	6	12	4	4	5	6	19
	cudzí jazyk			3	3	3	3	6	3	3	3	3	12
Matematika a práca s informáciami	matematika	3	4	5	12	3	5	8	4	4	4	5	17
	informatika			1	1	1	1	2	1	1	1		3
Človek a príroda		1	1	2	4	1	3	4	3	3	5	5	16
Človek a svet práce				1	1	1	1	2	2	2			4
Človek a spoločnosť				1	1	2	3	5	4	3	3	3	13
Človek a hodnoty		1	1	1	3	1	1	2	1	1	1	1	4
Umenie a kultúra		5	2	1	8	3	1	4	1	2	2	2	7
Zdravie a pohyb		2	2	2	6	2	2	4	2	2	2	2	8
Voliteľné hodiny		3	3	1	7	3	1	4	4	4	3	5	16
Počet hodín v ročníku		1.	2.	3.		4.	5.		6.	7.	8.	9.	
		22	23	25		26	27		29	30	30	30	

Z hľadiska obsahu to znamená nasledovné:

Zmena v RUP	Zmena v obsahu
Posilnenie výučby slovenského jazyka a literatúry a matematiky v 3. ročníku	Identifikované a dohodnuté ciele a obsahy vzdelávania sa z 2. ročníka presunú do 3. ročníka. Vyššia časová dotácia umožňuje navýšiť obsah vzdelávania a venovať väčší priestor pre učivo matematiky a slovenského jazyka a literatúry. Počíta sa tiež s využitím potenciálu prepojenia na prírodovedu a vlastivedu. Učitelia pri plánovaní obsahu prepájajú učivo zo slovenského jazyka a literatúry s vlastivedou. Pri napĺňaní cieľov spojených s informatívnym vyučovaním sa využíva aj potenciál prírodovedy.
Pre žiakov 1. ročníkov posilnenie vzdelávacej oblasti Umenie a kultúra na podporu jazykových zručností.	Prichádzajúcim žiakom, ktorí zvyčajne majú problém so slovnou zásobou a s jemnou motorikou potrebnou pre osvojovanie písania, sa posilnia hodiny vzdelávacej oblasti Umenie a kultúra. V slovenskom jazyku a literatúre sa vytvorí dlhšie časové obdobie na prípravné obdobie. Počíta sa s tým, že cieľ „čítať veku primerané texty“ budú sledovať až v 2. ročníku.
Na 2. stupni ZŠ sa navyšujú hodiny pre 9. ročník v matematike a v slovenskom jazyku a literatúre, škola využíva disponibilné hodiny na posilnenie dosahovania cieľov vzdelávania	Vzhľadom na to, že žiaci 2. stupňa ZŠ boli dlhšie obdobie na dištančnom vzdelávaní, škola sa rozhodla rozdiely vo výsledkoch vzdelávania riešiť posilňovaním slovenského jazyka a literatúry a matematiky v 9. ročníku a obsah z predmetov posúvať tak, aby si osvojili kľúčové učivo. Súčasne na riešenie situácie vytvorili samostatné predmety z disponibilných hodín so zameraním na rozvíjanie čitateľskej a matematickej gramotnosti. Vytvorené nové predmety plánujú realizovať v delených skupinách, aby sa podporila možnosť na diferencované vyučovanie pre žiakov podľa ich potrieb.

Príloha 1- MOŽNOSTI ÚPRAVY OBSAHU VZDELÁVANIA V PREDMETE MATEMATIKA

A) Príklady kurikulárneho mapovania v rámci predmetu matematika

Predmet matematika	Jednotlivé ročníky ZŠ									
Obsahy/Témy	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	
Tabuľka	X	X	X	X	X	X	X	X	X	
Stĺpcový graf *			X	X	*	*	X	X	*	
Postupnosť	X	X	X							
Výroky	X	X	X	X						
Kombinatorika	X	X	X	X	X	X	X			
Orientácia v čase	X	X	X	X						
Stavby z kociek		X	X	X	X					
Jednotky dĺžky	X	X	X	X	X	X				
Rovnice	X	X	X	X				X	X	
Nerovnice	X	X	X						X	
Priama úmernosť				X	X		X	X	X	
Nepriama úmernosť					X	X	X	X	X	
Pomer					X		X			
Obvod štvorca, obdĺžnika a trojuholníka				X	X	X		X		
Kruh a kružnica				X	X			X		
Aritmetický priemer						X		X	X	

* diagram

Vybrané ciele predmetu matematika na 1. a 2. stupni ZŠ, ktoré súvisia s uvedeným príkladom kurikulárnej mapy matematiky:

1. stupeň ZŠ	- objavovať pravidlá vytvorených postupností a dopĺňať ich
	- orientovať sa v tabuľkách, grafoch a vytvárať ich
2. stupeň ZŠ	- odhadnúť a presne odmerať dĺžku útvaru, premeniť jednotky dĺžky (mm, cm, dm, m, km)
	- čítať s porozumením primerané súvislé texty obsahujúce čísla, závislosti a vzťahy a nesúvislé texty obsahujúce tabuľky, grafy a diagramy
	- rozvíjať svoje logické a kritické myslenie

TABUĽKA	
Tematický celok	<i>Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie</i>
1. ročník ZŠ	
Obsahový štandard	- tabuľka, riadok, stĺpec, údaj
Výkonový štandard	- orientovať sa v jednoduchej tabuľke, identifikovať riadok, stĺpec, údaj
2. ročník ZŠ	
Obsahový štandard	- tabuľka, riadok tabuľky, stĺpec tabuľky, údaj
Výkonový štandard	- vytvoriť jednoduchú tabuľku a orientovať sa v nej - doplniť do tabuľky chýbajúce údaje - využívať tabuľku ako nástroj na riešenie úloh
3. ročník ZŠ	
Obsahový štandard	- časti tabuľky: riadok, stĺpec, údaj
Výkonový štandard	- z daných údajov vytvoriť prehľadnú tabuľku - doplniť do tabuľky chýbajúce údaje - popísať časti tabuľky, orientovať sa v tabuľke - využívať tabuľku ako nástroj na riešenie úloh - vyriešiť aplikačné úlohy súvisiace s orientáciou v tabuľke
4. ročník ZŠ	
Obsahový štandard	- časti tabuľky: riadok, stĺpec, údaj
Výkonový štandard	- z daných údajov vytvoriť prehľadnú tabuľku - popísať časti tabuľky, orientovať sa v tabuľke - doplniť do tabuľky chýbajúce údaje - vyriešiť aplikačné úlohy súvisiace s orientáciou v tabuľke
5. ročník ZŠ	
Obsahový štandard	- tabuľka
Výkonový štandard	- prečítať údaje z jednoduchej tabuľky
Tematický celok	<i>Kombinatorika v kontextových úlohách</i>
6. ročník ZŠ	
Obsahový štandard	- tabuľka
Výkonový štandard	- zvoliť optimálny spôsob zápisu riešenia tabuľkou
Tematický celok	<i>Percentá, promile</i>
7. ročník ZŠ	
Obsahový štandard	- tabuľka
Výkonový štandard	- vyriešiť primerané slovné (podnetové, kontextové) úlohy z oblasti bankovníctva a finančníctva, v ktorých sa vyskytujú ako podnet štatistické dáta (v tabuľkách)
Tematický celok	<i>Pravdepodobnosť, štatistika</i>
8. ročník ZŠ	
Obsahový štandard	- tabuľka
Výkonový štandard	- zaznamenať a usporiadať údaje do tabuľky - prečítať a interpretovať údaje z tabuľky
Tematický celok	<i>Štatistika</i>
9. ročník ZŠ	
Obsahový štandard	- tabuľka
Výkonový štandard	- spracovať získané hodnoty – údaje z vlastného štatistického prieskumu do tabuľky - interpretovať údaje z tabuľky

STĽPCOVÝ GRAF *	
Tematický celok	<i>Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie</i>
3. ročník ZŠ	
Obsahový štandard	- stĺpcový graf
Výkonový štandard	- orientovať sa v stĺpcovom grafe - dokresliť chýbajúce údaje do stĺpcového grafu - vyriešiť aplikačné úlohy súvisiace s orientáciou v stĺpcovom grafe
4. ročník ZŠ	
Obsahový štandard	- stĺpcový graf, údaje v stĺpcovom grafe, legenda
Výkonový štandard	- orientovať sa v stĺpcovom grafe - dokresliť chýbajúce údaje do stĺpcového grafu - vyriešiť aplikačné úlohy súvisiace s orientáciou v stĺpcovom grafe
Tematický celok	<i>Percentá, promile</i>
7. ročník ZŠ	
Obsahový štandard	- stĺpcový diagram
Výkonový štandard	- porovnať viacero častí z jedného celku a porovnanie zobrazíť vhodným stĺpcovým diagramom - zostrojiť stĺpcový diagram na základe údajov z tabuľky
Tematický celok	<i>Pravdepodobnosť, štatistika</i>
8. ročník ZŠ	
Obsahový štandard	- stĺpcový diagram
Výkonový štandard	- prečítať a interpretovať údaje zo stĺpcového diagramu - znázorniť údaje z tabuľky stĺpcovým diagramom a naopak

* diagram - 5., 6. a 9. ročník ZŠ

POSTUPNOSŤ	
Tematický celok	<i>Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie</i>
1. ročník ZŠ	
Obsahový štandard	- postupnosť znakov, symbolov, čísel, obrázkov
Výkonový štandard	- identifikovať jednoduché pravidlo vytvorenia danej postupnosti - doplniť do postupnosti niekoľko chýbajúcich znakov, symbolov, čísel, obrázkov
2. ročník ZŠ	
Obsahový štandard	- postupnosť znakov, symbolov, čísel, obrázkov - pravidlo vytvorenia postupnosti znakov, symbolov, čísel, obrázkov - doplnenie čísel, znakov, symbolov do postupnosti
Výkonový štandard	- identifikovať a popísať pravidlo vytvorenej postupnosti čísel, znakov, symbolov - na základe identifikovaného pravidla doplniť do postupnosti niekoľko čísel, znakov, symbolov
3. ročník ZŠ	
Obsahový štandard	- pravidlo vytvárania postupnosti - pravidlo, symbol
Výkonový štandard	- identifikovať a popísať pravidlo vytvorenej postupnosti čísel, znakov, symbolov - na základe identifikovaného pravidla doplniť do postupnosti niekoľko čísel, znakov, symbolov

VÝROKY

Tematický celok | *Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie*

1. ročník ZŠ

Obsahový štandard	<ul style="list-style-type: none">- pravda, nepravda- pravdivosť, nepravdivosť- veta, tvrdenie- kvantifikované výroky: všetky, nie všetky, všetci, nie všetci, žiaden, každý, niekto, nikto, nič
Výkonový štandard	<ul style="list-style-type: none">- rozhodnúť o pravdivosti (nepravdivosti) tvrdenia- sformulovať pravdivý alebo nepravdivý výrok- vytvoriť negáciu jednoduchého výroku- rozlíšiť a správne použiť kvantifikované výroky

2. ročník ZŠ

Obsahový štandard	- pravda, nepravda
Výkonový štandard	- rozhodnúť o pravdivosti (nepravdivosti) tvrdenia

3. ročník ZŠ

Obsahový štandard	<ul style="list-style-type: none">- pravdivé tvrdenie, nepravdivé tvrdenie- kvantifikované výroky: aspoň jeden, práve jeden, najviac jeden
Výkonový štandard	<ul style="list-style-type: none">- rozhodnúť o pravdivosti (nepravdivosti) tvrdenia- rozlíšiť a správne použiť kvantifikované výroky

4. ročník ZŠ

Obsahový štandard	<ul style="list-style-type: none">- zdôvodnenie rozhodnutia o pravdivosti (nepravdivosti) tvrdenia- zložené výroky s použitím spojok a, i, aj, tiež, zároveň, alebo (na propedeutickej úrovni)- pravdivosť (nepravdivosť) zloženého výroku (na propedeutickej úrovni)- slovné úlohy na výrokovú logiku
Výkonový štandard	<ul style="list-style-type: none">- vytvoriť pravdivé (nepravdivé) tvrdenie- zdôvodniť pravdivosť (nepravdivosť) tvrdenia- vytvoriť zložené výroky a rozhodnúť o ich pravdivosti (nepravdivosti)- vyriešiť slovné úlohy na výrokovú logiku

KOMBINATORIKA

Tematický celok	<i>Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie</i>
-----------------	---

1. ročník ZŠ

Výkonový štandard	- nájsť niekoľko rôznych spôsobov usporiadania predmetov, znakov, symbolov
-------------------	--

2. ročník ZŠ

Obsahový štandard	- systém usporiadania dvoch (troch) predmetov, znakov, symbolov - spôsoby usporiadania dvoch (troch) predmetov, znakov, symbolov - počet všetkých možností usporiadania dvoch (troch) predmetov, znakov, symbolov
-------------------	---

Výkonový štandard	- vytvoriť systém pri hľadaní a zapisovaní spôsobov usporiadania dvoch (troch) predmetov, znakov, symbolov - nájsť všetky rôzne spôsoby usporiadania dvoch (troch) predmetov, znakov, symbolov - určiť počet možností usporiadania dvoch (troch) predmetov, znakov, symbolov
-------------------	--

3. ročník ZŠ

Obsahový štandard	- systém pri vypisovaní dvojciferných (trojciferných, štvorciferných) čísel - slovné úlohy s kombinatorickou motiváciou (na úrovni manipulácie a znázorňovania)
-------------------	--

Výkonový štandard	- vytvoriť systém pri hľadaní a zapisovaní rôznych dvojciferných (trojciferných, štvorciferných) čísel zložených z daných číslic (čísllice sa môžu aj opakovať) - vytvoriť rôzne dvojciferné (trojciferné, štvorciferné) čísla z množiny číslic (čísllice sa môžu aj opakovať) - vyriešiť slovné úlohy s kombinatorickou motiváciou
-------------------	---

4. ročník ZŠ

Obsahový štandard	- slovné úlohy s kombinatorickou motiváciou (na úrovni manipulácie a znázorňovania)
-------------------	---

Výkonový štandard	- vyriešiť slovné úlohy s kombinatorickou motiváciou
-------------------	--

5. ročník ZŠ

Obsahový štandard	- možnosť, počet možností, zisťovanie počtu možností
-------------------	--

Výkonový štandard	- zistiť počet vypisovaním všetkých možností
-------------------	--

Tematický celok	<i>Kombinatorika v kontextových úlohách</i>
-----------------	---

6. ročník ZŠ

Obsahový štandard	- usporiadanie prvkov (s opakovaním, bez opakovania) - kontextové úlohy s kombinatorickou motiváciou - propedeutika kombinatoriky
-------------------	---

Výkonový štandard	- systematicky usporiadať daný malý počet prvkov podľa predpisu - z daných prvkov vybrať skupinu prvkov s danou vlastnosťou a určiť počet týchto prvkov - pokračovať v danom systéme usporiadania/vypisovania - zvoliť stratégiu riešenia kombinatorickej úlohy
-------------------	--

Tematický celok	<i>Kombinatorika</i>
-----------------	----------------------

7. ročník ZŠ

Obsahový štandard	- objav podstaty daného systému vo vypisovaní možností - systematické vypisovanie možností, rôzne spôsoby vypisovania možností - počet usporiadaní, počet možností - úlohy na tvorbu skupín predmetov a ich počet z oblasti hier, športu a z rôznych oblastí života (propedeutika variácií) - propedeutika základných modelov kombinatoriky
-------------------	---

Výkonový štandard	- vypísať (všetky) možnosti podľa určitého systému - vytvoriť systém (napr. strom možností) na vypisovanie možností - systematicky usporiadať daný počet predmetov (prvkov, údajov) - vyriešiť primerané kombinatorické úlohy, vrátane intuitívneho použitia pravidla súčtu a súčinu
-------------------	---

ORIENTÁCIA V ČASE

Tematický celok | *Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie*

1. ročník ZŠ

Obsahový štandard	- hodiny (čas)
Výkonový štandard	- určiť na digitálnych i ručičkových hodinách celé hodiny - znázorniť na digitálnych i ručičkových hodinách celé hodiny

2. ročník ZŠ

Obsahový štandard	- jednotky času: hodina, minúta - časové údaje: pol hodiny, štvrt hodiny, trištvrt hodiny
Výkonový štandard	- označiť a pomenovať jednotky času - určiť čas na digitálnych i ručičkových hodinách - znázorniť čas na digitálnych i ručičkových hodinách

3. ročník ZŠ

Obsahový štandard	- jednotky času: hodina, minúta, sekunda - premena jednotiek času - znázornenie času na ručičkových hodinách - zapísanie času na digitálnych hodinách
Výkonový štandard	- označiť a pomenovať jednotky času - premeniť jednotky času - určiť čas na digitálnych i ručičkových hodinách - znázorniť čas na digitálnych i ručičkových hodinách - zapísať čas z ručičkových hodín do digitálnych a naopak - vyriešiť aplikačné úlohy súvisiace s orientáciou v čase

4. ročník ZŠ

Obsahový štandard	- aplikačné úlohy
Výkonový štandard	- vyriešiť aplikačné úlohy súvisiace s orientáciou v čase

STAVBY Z KOCIEK

Tematický celok | *Geometria a meranie*

2. ročník ZŠ

Obsahový štandard	- stavba z kociek
Výkonový štandard	- postaviť jednoduchú stavbu z kociek podľa vzoru a podľa obrázka

3. ročník ZŠ

Obsahový štandard	- stavba z kociek, plán stavby z kociek (pôdorys stavby s vyznačeným počtom na sebe stojacich kociek) - rady, stĺpce (pri stavbách z kociek)
Výkonový štandard	- postaviť stavbu z kociek na základe plánu - vytvoriť plán stavby z kociek

4. ročník ZŠ

Výkonový štandard	- vytvoriť z kociek rôzne stavby podľa plánu - vytvoriť a slovne opísať vlastnú stavbu z kociek - nakresliť plán stavby z kociek
-------------------	--

5. ročník ZŠ

Obsahový štandard	- náčrt, nákres, plán, kódovanie
Výkonový štandard	- postaviť jednoduchú stavbu z kociek podľa návodu (náčrtu, nákresu, kódovania) a naopak

JEDNOTKY DĹŽKY	
Tematický celok	<i>Geometria a meranie</i>
1. ročník ZŠ	
Obsahový štandard	- neštandardné jednotky dĺžky (stopa, palec, dlaň, lakeť, iný predmet – napr. spinka)
Výkonový štandard	- odmerať dĺžku (výšku, šírku, ...) daného predmetu pomocou neštandardných jednotiek dĺžky
2. ročník ZŠ	
Obsahový štandard	- jednotky dĺžky: milimeter (mm), centimeter (cm), meter (m) - dĺžka úsečky v centimetroch - nástroje na meranie dĺžky: pravítko, meter, meracie pásmo - neštandardné jednotky dĺžky: palec, stopa, lakeť a pod.
Výkonový štandard	- odmerať dĺžku predmetu za pomoci pravítka (s presnosťou na centimetre) a výsledok merania zapísať - odmerať dĺžku úsečky (s presnosťou na centimetre) - narysovať úsečku danej dĺžky (s presnosťou na centimetre) - odmerať vzdialenosť za pomoci metra i pásma (s presnosťou na metre) a výsledok merania zapísať - správne použiť a označiť jednotky dĺžky - pri meraní dĺžky použiť vhodný nástroj na meranie a zvoliť vhodnú jednotku dĺžky - odmerať dĺžku za pomoci neštandardných jednotiek
3. ročník ZŠ	
Obsahový štandard	- dĺžka úsečky v milimetroch - dĺžka, šírka, meranie - jednotky dĺžky: milimeter (mm), centimeter (cm), decimeter (dm), meter (m), kilometer (km)
Výkonový štandard	- odmerať dĺžku úsečky (s presnosťou na milimetre) - porovnať a usporiadať úsečky podľa dĺžky - narysovať úsečku danej dĺžky (s presnosťou na milimetre) - odmerať dĺžku (šírku) predmetu za pomoci pravítka (s presnosťou na milimetre) a výsledok merania zapísať - správne použiť a označiť jednotky dĺžky - porovnať jednotky dĺžky - odmerať väčšie vzdialenosti v metroch - odhadnúť dĺžku úsečky - odhadnúť kratšiu dĺžku v centimetroch (milimetroch) a dlhšiu dĺžku v metroch
4. ročník ZŠ	
Obsahový štandard	- premena jednotiek dĺžky (mm, cm, dm, m, km) - zmiešané jednotky dĺžky - premena zmiešaných jednotiek dĺžky
Výkonový štandard	- premeniť jednotky dĺžky (aj zmiešané)
5. ročník ZŠ	
Obsahový štandard	- jednotky dĺžky – m, dm, cm, mm, km
Výkonový štandard	- odmerať dĺžku úsečky s presnosťou na milimetre - odhadnúť vzdialenosť na metre - premeniť jednotky dĺžky v obore prirodzených čísel - vyriešiť slovné úlohy s premenou jednotiek dĺžky
6. ročník ZŠ	
Obsahový štandard	- jednotky dĺžky (km, m, dm, cm, mm) a ich premena v obore desatinných čísel
Výkonový štandard	- využiť vlastnosti desatinných čísel pri premene jednotiek dĺžky

ROVNICE	
Tematický celok	<i>Sčítanie a odčítanie v číselnom obore do 20</i>
1. ročník ZŠ	
Obsahový štandard	- rovnice (na propedeutickej úrovni)
Výkonový štandard	- vyriešiť jednoduché rovnice
Tematický celok	<i>Sčítanie a odčítanie v číselnom obore do 20 s prechodom cez základ 10</i>
2. ročník ZŠ	
Obsahový štandard	- rovnice (na propedeutickej úrovni)
Výkonový štandard	- vyriešiť jednoduché rovnice na sčítanie a odčítanie
Tematický celok	<i>Sčítanie a odčítanie prirodzených čísel v číselnom obore do 100</i>
2. ročník ZŠ	
Obsahový štandard	- rovnice (na propedeutickej úrovni)
Výkonový štandard	- vyriešiť jednoduché rovnice v číselnom obore do 100
Tematický celok	<i>Násobenie a delenie v obore násobilky</i>
3. ročník ZŠ	
Výkonový štandard	- vyriešiť jednoduchú rovnicu na násobenie a delenie v číselnom obore do 100
Tematický celok	<i>Sčítanie a odčítanie prirodzených čísel v číselnom obore do 10 000</i>
4. ročník ZŠ	
Obsahový štandard	- rovnice (na propedeutickej úrovni)
Výkonový štandard	- vyriešiť jednoduché rovnice
Tematický celok	<i>Násobenie a delenie prirodzených čísel</i>
4. ročník ZŠ	
Obsahový štandard	- rovnica (na propedeutickej úrovni)
Výkonový štandard	- vyriešiť jednoduchú rovnicu na násobenie a delenie v obore násobilky
Tematický celok	<i>Premenná, výraz</i>
8. ročník ZŠ	
Obsahový štandard	- rovnica - riešenie jednoduchých úloh vedúcich na lineárne rovnice bez formalizácie do podoby rovnice: úvahou, metódou pokus – omyl, znázornením
Výkonový štandard	- vyriešiť jednoduché slovné úlohy vedúce k lineárnej rovnici bez formalizácie do podoby rovnice
Tematický celok	<i>Riešenie lineárnych rovníc a nerovníc s jednou neznámou</i>
9. ročník ZŠ	
Obsahový štandard	- lineárna rovnica s jednou neznámou - ľavá a pravá strana rovnice, riešenie (koreň) rovnice - rovnica s jednou neznámou - podmienky pre riešenie rovnice (s neznámou v menovateli), skúška správnosti - zostavenie lineárnej rovnice
Výkonový štandard	- vyriešiť jednoduchú lineárnu rovnicu s jedným výskytom neznámej - vyriešiť jednoduchými úpravami lineárnu rovnicu s viacnásobným výskytom neznámej - význam skúšky správnosti - vyriešiť jednoduché rovnice s jedným výskytom neznámej v menovateli - urobiť skúšku správnosti riešenia jednoduchej rovnice s neznámou v menovateli - určiť podmienky riešenia rovnice s neznámou v menovateli - vybrať vhodnú stratégiu riešenia slovnej úlohy, napr. rovnicou - vyriešiť slovné (kontextové) úlohy vedúce k lineárnej rovnici

NEROVNICE	
Tematický celok	<i>Prirodzené čísla 1 – 20 a 0</i>
1. ročník ZŠ	
Obsahový štandard	- nerovnice (na propedeutickej úrovni)
Výkonový štandard	- vyriešiť jednoduché nerovnice
Tematický celok	<i>Vytváranie prirodzených čísel v číselnom obore do 100</i>
2. ročník ZŠ	
Obsahový štandard	- nerovnice (na propedeutickej úrovni)
Výkonový štandard	- vyriešiť jednoduché nerovnice
Tematický celok	<i>Vytváranie prirodzených čísel v číselnom obore do 10 000</i>
3. ročník ZŠ	
Obsahový štandard	- nerovnice (na propedeutickej úrovni)
Výkonový štandard	- vyriešiť jednoduché nerovnice
Tematický celok	<i>Riešenie lineárnych rovníc a nerovníc s jednou neznámou</i>
9. ročník ZŠ	
Obsahový štandard	- lineárna nerovnica s jednou neznámou - ľavá a pravá strana nerovnice, riešenie (koreň) nerovnice - zostavenie lineárnej nerovnice
Výkonový štandard	- vyriešiť jednoduché lineárne nerovnice s jedným výskytom neznámej - vybrať vhodnú stratégiu riešenia slovnej úlohy, napr. nerovnicou - vyriešiť slovné (kontextové) úlohy vedúce k lineárnej nerovnici

PRIAMA ÚMERNOSŤ	
Tematický celok	<i>Násobenie a delenie prirodzených čísel</i>
4. ročník ZŠ	
Obsahový štandard	- priama úmernosť (na propedeutickej úrovni)
Výkonový štandard	- vyriešiť slovné úlohy na priamu úmernosť
Tematický celok	<i>Početové výkony s prirodzenými číslami</i>
5. ročník ZŠ	
Obsahový štandard	- propedeutika priamej úmernosti (slovné úlohy)
Výkonový štandard	- vyriešiť aplikačné úlohy a úlohy rozvíjajúce špecifické myslenie s využitím početových operácií (aj ako propedeutika priamej úmernosti)
Tematický celok	<i>Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie</i>
5. ročník ZŠ	
Výkonový štandard	- analyzovať jednoduché úlohy na propedeutiku priamej úmernosti
Tematický celok	<i>Pomer, priama a nepriama úmernosť</i>
7. ročník ZŠ	
Obsahový štandard	- priama úmernosť - trojčlenka (jednoduchá, zložená) - tabuľka priamej úmernosti - kontextové úlohy na priamu úmernosť
Výkonový štandard	- rozhodnúť, či daný vzťah je alebo nie je priamou úmernosťou - vyriešiť úlohy (aj z praxe) s využitím priamej úmernosti (aj pomocou jednoduchej alebo zloženej trojčlenky)
Tematický celok	<i>Premenná, výraz</i>
8. ročník ZŠ	
Obsahový štandard	- priama úmernosť ako príklad závislosti veličín - propedeutika znázornenia priamej úmernosti grafom
Tematický celok	<i>Grafické znázorňovanie závislostí</i>
9. ročník ZŠ	
Obsahový štandard	- graf priamej úmernosti
Výkonový štandard	- zostrojiť graf priamej úmernosti podľa údajov z tabuľky - prečítať údaje z grafu priamej úmernosti a použiť ich pri výpočte - vyriešiť slovné úlohy na využitie grafu priamej úmernosti

NEPRIAMA ÚMERNOSŤ	
Tematický celok	<i>Počtové výkony s prirodzenými číslami</i>
5. ročník ZŠ	
Obsahový štandard	- propedeutika nepriamej úmernosti (slovné úlohy)
Výkonový štandard	- vyriešiť aplikačné úlohy a úlohy rozvíjajúce špecifické myslenie s využitím počtových operácií (aj ako propedeutika nepriamej úmernosti)
Tematický celok	<i>Desatinné čísla, počtové výkony (operácie) s desatinnými číslami</i>
6. ročník ZŠ	
Obsahový štandard	- propedeutika nepriamej úmernosti (riešenie slovných úloh)
Tematický celok	<i>Pomer, priama a nepriama úmernosť</i>
7. ročník ZŠ	
Obsahový štandard	- nepriama úmernosť - trojčlenka (jednoduchá, zložená) - tabuľka nepriamej úmernosti - kontextové úlohy na nepriamu úmernosť
Výkonový štandard	- rozhodnúť, či daný vzťah je alebo nie je nepriamou úmernosťou - vyriešiť úlohy (aj z praxe) s využitím nepriamej úmernosti (aj pomocou jednoduchej alebo zloženej trojčlenky)
Tematický celok	<i>Premenná, výraz</i>
8. ročník ZŠ	
Obsahový štandard	- nepriama úmernosť ako príklad závislosti veličín - propedeutika znázornenia nepriamej úmernosti grafom
Tematický celok	<i>Grafické znázorňovanie závislostí</i>
9. ročník ZŠ	
Obsahový štandard	- graf nepriamej úmernosti
Výkonový štandard	- prečítať údaje z grafu nepriamej úmernosti a použiť ich pri výpočte - vyriešiť slovné úlohy na využitie grafu nepriamej úmernosti

POMER	
Tematický celok	<i>Počtové výkony s prirodzenými číslami</i>
5. ročník ZŠ	
Obsahový štandard	- propedeutika pomeru
Výkonový štandard	- vyriešiť aplikačné úlohy a úlohy rozvíjajúce špecifické myslenie s využitím počtových operácií (aj ako propedeutika pomeru)
Tematický celok	<i>Pomer, priama a nepriama úmernosť</i>
7. ročník ZŠ	
Obsahový štandard	- pomer, prevrátený pomer, postupný pomer ako skrátenejší zápis jednoduchých pomerov, rozdeľovanie celku v danom pomere - kontextové úlohy na pomer
Výkonový štandard	- zapísať a upraviť daný pomer a postupný pomer - rozdeliť dané číslo (množstvo) v danom pomere - zväčšiť / zmenšiť dané číslo v danom pomere

OBVOD ŠTVORCA, OBDĹŽNIKA A TROJUHOĽNÍKA	
Tematický celok	<i>Geometria a meranie</i>
4. ročník ZŠ	
Obsahový štandard	- obvod štvorca, obdĺžnika a trojuholníka (na propedeutickej úrovni) ako súčet dĺžok strán
Výkonový štandard	- vypočítať obvod trojuholníka, štvorca a obdĺžnika ako súčet dĺžok strán
5. ročník ZŠ	
Obsahový štandard	- dĺžka strany trojuholníka, štvorca, obdĺžnika, obvod
Výkonový štandard	- vypočítať obvod trojuholníka, štvorca, obdĺžnika
Tematický celok	<i>Obsah obdĺžnika, štvorca a pravouhlého trojuholníka v desatinných číslach, jednotky obsahu</i>
6. ročník ZŠ	
Obsahový štandard	- slovné vzorce pre výpočet obvodu štvorca, obdĺžnika a pravouhlého trojuholníka
Výkonový štandard	- vypočítať obvod štvorca a obdĺžnika v obore desatinných čísel
Tematický celok	<i>Rovnobežník, lichobežník, obvod a obsah rovnobežníka, lichobežníka a trojuholníka</i>
8. ročník ZŠ	
Obsahový štandard	- obvod rovnobežníka a trojuholníka
Výkonový štandard	- vypočítať obvod a obsah štvorca, obdĺžnika a trojuholníka - vyriešiť slovné (kontextové a podnetové) úlohy z reálneho života s využitím poznatkov o obvode rovnobežníka a trojuholníka a s využitím premeny jednotiek dĺžky

KRUH A KRUŽNICA	
Tematický celok	<i>Geometria a meranie</i>
4. ročník ZŠ	
Obsahový štandard	<ul style="list-style-type: none"> - kruh, kružnica, kružidlo - časti kružnice (kruhu) a ich označovanie: polomer (r), priemer (d, \emptyset), stred (S) - rysovanie kružnice (kruhu): <ul style="list-style-type: none"> s ľubovoľným stredom a ľubovoľným polomerom s daným stredom a ľubovoľným polomerom s daným stredom a daným polomerom
Výkonový štandard	<ul style="list-style-type: none"> - rozlíšiť, pomenovať kruh a kružnicu - určiť, vyznačiť a pomenovať v kružnici (kruhu) stred, polomer, priemer - narysovať kružnicu (kruh) pomocou kružidla
5. ročník ZŠ	
Obsahový štandard	- kružnica (kruh) – stred, polomer a priemer
Výkonový štandard	- poznať niektoré základné vlastnosti kružnice a kruhu
Tematický celok	<i>Kruh, kružnica</i>
8. ročník ZŠ	
Obsahový štandard	<ul style="list-style-type: none"> - kružnica, kruh, medzikružie - stred kruhu (kružnice) - polomer a priemer kruhu (kružnice) a ich vzťah - vzájomná poloha kružnice a priamky - sečnica, nesečnica, dotyčnica ku kružnici, tetiva, ich vlastnosti, vzdialenosť stredu kružnice od tetivy - Tálesova kružnica - kružnicový oblúk, stredový uhol, kruhový výsek, kruhový odsek - Ludolfovo číslo a jeho približné hodnoty - obsah a obvod kruhu, dĺžka kružnice
Výkonový štandard	<ul style="list-style-type: none"> - zostrojiť kružnicu s daným polomerom alebo s daným priemerom - vysvetliť vzťah medzi polomerom a priemerom kružnice - určiť vzájomnú polohu kružnice a priamky - zostrojiť dotyčnicu ku kružnici v určenom bode ležiacom na tejto kružnici - zostrojiť dotyčnicu ku kružnici z daného bodu, ktorý leží mimo tejto kružnice - slovne opísať postup konštrukcie dotyčnice ku kružnici približnou metódou aj pomocou Tálesovej kružnice - vyznačiť na kružnici kružnicový oblúk a kružnicový oblúk prislúchajúci danému stredovému uhlu - vyznačiť v kruhu kruhový výsek a kruhový výsek prislúchajúci danému stredovému uhlu - vyznačiť v kruhu kruhový odsek - určiť a odmerať stredový uhol prislúchajúci k danému kružnicovému oblúku alebo kruhovému výseku - vypočítať obsah a obvod kruhu a dĺžku kružnice - vyriešiť slovné úlohy, ktoré využívajú výpočet obsahu alebo obvodu kruhu, alebo dĺžku kružnice

ARITMETICKÝ PRIEMER	
Tematický celok	<i>Desatinné čísla, početné výkony (operácie) s desatinnými číslami</i>
6. ročník ZŠ	
Obsahový štandard	- aritmetický priemer
Výkonový štandard	- vypočítať jednoduchý aritmetický priemer desatinných čísel
Tematický celok	<i>Pravdepodobnosť, štatistika</i>
8. ročník ZŠ	
Obsahový štandard	- aritmetický priemer
Výkonový štandard	- vypočítať aritmetický priemer z údajov v tabuľke alebo grafe
Tematický celok	<i>Štatistika</i>
9. ročník ZŠ	
Výkonový štandard	- vyriešiť primerané úlohy zo štatistiky s využitím výpočtu aritmetického priemeru

B) Kurikulárne mapovanie naprieč predmetmi s konkrétnymi návrhmi projektov

Ide o možnosti prepájania obsahu naprieč predmetmi, a to formou projektov.

Návrh projektu	<i>MERANIE ČASU</i>
Predmety	<i>MATEMATIKA - PRVOUKA</i>
Ročník ZŠ	<i>prvý</i>
Ciele projektu	<ul style="list-style-type: none"> - zostrojiť presýpacie hodiny z rôznych presýpaných látok – soľ, cukor, múka, mak, piesok - znázorniť na digitálnych i ručičkových hodinách celú hodinu ako začiatok presypania presýpacích hodín - vysvetliť vzťah rýchlosti presypania presýpacích hodín a niektorých vlastností presýpaných látok na základe pozorovania presýpacích hodín

KURIKULÁRNE MAPOVANIE	MATEMATIKA	
	Tematický celok	<i>Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie</i>
	1. ročník ZŠ	
	Obsahový štandard	- hodiny (čas)
	Výkonový štandard	- určiť na digitálnych i ručičkových hodinách celé hodiny - znázorniť na digitálnych i ručičkových hodinách celé hodiny
	PRVOUKA	
	Tematický celok	<i>Neživá príroda a skúmanie prírodných javov</i>
	1. ročník ZŠ	
	Obsahový štandard	- meranie času, presýpacie hodiny, kyvadlo
	Výkonový štandard	<ul style="list-style-type: none"> - navrhnúť vlastný spôsob merania časového úseku - zostrojiť presýpacie hodiny - vysvetliť vzťah rýchlosti presypania presýpacích hodín a niektorých vlastností presýpanej látky na základe pozorovania presýpacích hodín - zostrojiť kyvadlo - vysvetliť vzťah rýchlosti kmitania kyvadla a niektorých vlastností kyvadla na základe pozorovania kyvadla

Návrh projektu	MERANIE DĹŽKY TELESA
Predmety	MATEMATIKA - FYZIKA
Ročník ZŠ	šiesty
Ciele projektu	<ul style="list-style-type: none"> - odmerať dĺžku d daného telesa rôznymi meradlami (pravítko, krajčírsky meter, zvinovací meter) s presnosťou na milimetre - spresňovať merania opakovaním merania - premeniť namerané hodnoty na centimetre - vypočítať aritmetický priemer nameraných hodnôt v centimetroch

KURIKULÁRNE MAPOVANIE	MATEMATIKA	
	Tematický celok	Desatinné čísla, početné výkony (operácie) s desatinnými číslami
	6. ročník ZŠ	
	Obsahový štandard	- jednotky dĺžky (km, m, dm, cm, mm) a ich premena v obore desatinných čísel
	Výkonový štandard	- využiť vlastnosti desatinných čísel pri premene jednotiek dĺžky
	Obsahový štandard	- aritmetický priemer
	Výkonový štandard	- vypočítať jednoduchý aritmetický priemer desatinných čísel
	FYZIKA	
	Tematický celok	Skúmanie vlastností kvapalín, plynov, tuhých látok a telies
	6. ročník ZŠ	
Obsahový štandard	- dĺžka, značka d , jednotky dĺžky mm, cm, dm, m, km	
Výkonový štandard	- odmerať dĺžku telesa vhodne vybraným meradlom, spresňovať merania opakovaním merania a vypočítaním priemeru z nameraných hodnôt	

Návrh projektu	ZLOŽENIE ROZTOKOV
Predmety	MATEMATIKA - CHÉMIA
Ročník ZŠ	siedmy
Ciele projektu	<ul style="list-style-type: none"> - pripraviť 3 vodné roztoky kuchynskej soli uvedeného zloženia: <ol style="list-style-type: none"> 1. roztok – 25 g kuchynskej soli a 75 g vody 2. roztok – 32 g kuchynskej soli a 68 g vody 3. roztok – 36 g kuchynskej soli a 64 g vody - vypočítať, koľko percentné roztoky vznikli - vypočítať hmotnostný zlomok kuchynskej soli vo vodných roztokoch - znázorniť v kruhovom diagrame na základe počtu percent, akú časť celku tvorí kuchynská soľ a akú časť celku tvorí voda v jednotlivých roztokoch

KURIKULÁRNE MAPOVANIE	MATEMATIKA	
	Tematický celok	<i>Percentá, promile</i>
	7. ročník ZŠ	
	Obsahový štandard	- percento (%), základ, časť prislúchajúca k počtu percent, počet percent - kruhový diagram
	Výkonový štandard	- vypočítať 1 percento (%) ako stotinu základu - vypočítať počet percent, ak je daný základ a časť prislúchajúca k počtu percent - uplatniť vedomosti o percentách pri riešení jednoduchých slovných úloh z praktického života - vzťah medzi zlomkami, percentami a desatinnými číslami - znázorniť na základe odhadu (počtu percent/promile) časť celku v kruhovom diagrame
	CHÉMIA	
Tematický celok	<i>Látky a ich vlastnosti</i>	
7. ročník ZŠ		
Obsahový štandard	- hmotnostný zlomok zložky v roztoku	
Výkonový štandard	- vypočítať hmotnostný zlomok zložky v roztoku; hmotnosť rozpustenej látky, rozpúšťadla a roztoku - pripraviť roztoky daného zloženia podľa daného návodu	

Návrh projektu	ZOBRAZOVANIE TELIES
Predmety	MATEMATIKA - TECHNIKA
Ročník ZŠ	<i>siedmy</i>
Ciele projektu	- zostaviť na základe opisu teleso skladajúce sa z kociek a kvádrov (z dreva) - zhotoviť náčrt zostaveného dreveného telesa - narysovať jednoduchý technický výkres uvedeného telesa v troch priemetoch (zobraziť nárys, bokorys a pôdorys telesa)

KURIKULÁRNE MAPOVANIE	MATEMATIKA	
	Tematický celok	<i>Kváder a kocka, ich povrch a objem v desatinných číslach, premieňanie jednotiek objemu</i>
	7. ročník ZŠ	
	Obsahový štandard	- náčrt - teleso, jednoduché a zložené teleso - nárys, bokorys, pôdorys
	Výkonový štandard	- zostaviť na základe náčrtu alebo opisu teleso skladajúce sa z kociek a kvádrov - zhotoviť náčrt telies skladajúcich sa z kvádrov a kociek - nakresliť nárys, bokorys a pôdorys telies zostavených z kvádrov a kociek
	TECHNIKA	
Tematický celok	<i>Grafická komunikácia v technike</i>	
7. ročník ZŠ		
Obsahový štandard	- zobrazovanie telies na tri priemetne - technický výkres vlastného jednoduchého výrobku z dreva	
Výkonový štandard	- narysovať jednoduchý technický výkres výrobku v troch priemetoch	

Príloha 2 - MOŽNOSTI ÚPRAVY OBSAHU VZDELÁVANIA V PREDMETE SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA

a) Duplikácie v rámci predmetu slovenský jazyk a literatúra na 1.stupni základnej školy

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
JAZYK			
rozlišovať: tlačené/písané tvary hlásky, interpunkcia	rozlišovať: hláska/písmeno samohlásky (dlhé/krátke) abeceda spoluhlásky: tvrdé spoluhlásky mäkké spoluhlásky obojaké spoluhlásky dvojhlásky druhy viet	abeceda – hľadanie v slovníkoch slabikotvorné r, ř, l, í obojaké spoluhlásky: b, m, p, r, s, v, z slovesá/synonymá prídavné mená/antonymá zámená číslovky	predpony vybrané slová spodobovanie (znelé/neznelé) priama reč podstatné mená (vlastné) gramatické kategórie prídavné mená - gram. kategórie zámená (osobné/privlastňovacie) číslovky (základné/radové) slovesá neohybné slovné druhy
ČÍTANIE A SLOH	ČÍTANIE A SLOH	ČÍTANIE A SLOH	ČÍTANIE A SLOH
prepís/odpis: písmená/slabika/slovo/veta	list + adresa blahoželenie/pohľadnica opis predmetu rozprávanie (ústne) ľudová slovesnosť: rozprávka, riekanka, vyčítanka bábkové divadlo	list (úvod, jadro, záver) blahoželenie/pohľadnica oznam/správa opis pracovného predmetu pozdávka, vizitka reklama/recept rozprávanie (písomne) ľudová slovesnosť: pranostika/príslovie/porekadlo/ prirovnanie autorská rozprávka/povešť	umelecký/vecný text osnova diskusia opis osoby (ústne/písomne) plagát/komiks bájka

b) Duplikácie v rámci predmetu slovenský jazyk a literatúra na 2.stupni základnej školy

5. ročník	
Aplikačný kontext	AUTORSKÁ POVEŠŤ
Kontextová podpora	ľudová povesť, rozprávka, rozprávanie s prvkami opisu
Cieľ	vyjadriť čitateľský zážitok a uviesť, čo ho vyvolalo
Kompetencie	Žiak bude aktivovať a naplňať: <i>predmetové kompetencie:</i> sformulovať vlastné hodnotenie diela <i>komunikačné jazykové kompetencie:</i> písanie, hovorenie, čítanie s porozumením <i>klúčové kompetencie:</i> používať kognitívne operácie; tvorivo a kriticky myslieť; formulovať svoj názor a argumentovať; akceptovať skupinové hodnoty; vytvárať a reflektovať vlastnú identitu; vytvárať vlastný hodnotový systém
Primárny výkon	Žiak dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok a uviesť, čo ho vyvolalo.
Primárne pojmy	povešť – autorská povesť
Podporené pojmy	rozprávka, hlavná myšlienka, hlavná a vedľajšia postava, osnova, časová postupnosť
Sekundárny výkon (oboznamovanie)	Žiak dokáže na základe kontextu al. pri jazykovej a stylistickej analýze textu odhadnúť významy lexikálnych jednotiek.
Sekundárne pojmy	spisovný jazyk – nárečia; spisovné a nespisovné slová
Podporné pojmy	synonymá, ustálené slovné spojenia
Ďalšie podporené a naplňané výkony	
<ul style="list-style-type: none"> – Dokáže plynulo čítať umelecký text, pri hlasnom čítaní správne dýcha, artikuluje a dodržiava spisovnú výslovnosť. – Dokáže charakterizovať povesť. / Dokáže vysvetliť pojmy ľudová povesť, autorská povesť. – Dokáže určiť rozdiely medzi rozprávkou a povestou. / Dokáže vysvetliť rozdiely medzi ľudovou a autorskou povestou. – Prerozprávať dej podľa časovej postupnosti. / Dokáže prerozprávať obsah umeleckého textu so zachovaním časovej a logickej postupnosti. – Dokáže na základe analýzy vytvoriť dejovú osnovu literárneho diela a prerozprávať obsah literárneho diela. – Dokáže určiť hlavnú myšlienku povesti, rozlíšiť hlavné a vedľajšie postavy. / Dokáže na základe analýzy určiť hlavné a vedľajšie postavy diela a sformulovať hlavnú myšlienku literárneho diela. 	

- **Dokáže vysloviť vlastný názor na povesť.** / Dokáže sformulovať vlastný názor a použiť presvedčivé argumenty.
- Dokáže sa v danej komunikačnej situácii plynule a zrozumiteľne vyjadrovať.
- Dokáže prispôbiť lexiku textu cieľu písania a komunikačnej situácii a pri tvorbe vlastného textu využíva čo najširšiu slovnú zásobu s ohľadom na žáner/slohový postup/štýl a cieľ komunikácie. Dokáže samostatne tvoriť jednoduché vety, pričom dodržiava správny slovosled a interpunkciu.
- **Dokáže na základe otázky identifikovať v texte podstatné mená, prídavné mená a slovesá.** / Dokáže vysvetliť úlohu slovies v rozprávaní, podstatných mien a prídavných mien v opise.
- **Dokáže v texte rozlíšiť všeobecné a vlastné podstatné mená, uplatňovať pravidlá slovenského pravopisu pri písaní vlastných mien osôb, zvierat, miest, mestských častí, obcí, pohorí, riek, potokov.** / Dokáže samostatne roztriediť podstatné a prídavné mená podľa gramatického rodu.

***Tučným typom písma** sú vyznačené pojmy a výkony zavedené na 1. stupni ZŠ, konkrétne v 3. ročníku.

C) Duplikácie naprieč predmetmi na 1. stupni základnej školy

D) Duplikácie naprieč predmetmi na 2. stupeni základnej školy

5. ročník	
Aplikačný kontext	POVEŠŤ
Kontextová podpora	autorská povesť, ľudová povesť, rozprávka, náučná literatúra, encyklopédia, rozprávanie s prvkami opisu
Cieľ	vymyslieť povesť viažucu sa na konkrétne miesto v regióne, historickú udalosť alebo postavu
Kompetencie	Žiak bude aktívovať a naplňať: <i>predmetové kompetencie:</i> vytvoriť krátky umelecký text <i>komunikačné jazykové kompetencie:</i> písanie, čítanie s porozumením, hovorenie <i>klúčové kompetencie:</i> kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; formulovať svoj názor; spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami; vytvárať a reflektovať vlastnú identitu; vytvárať vlastný hodnotový systém
Primárny výkon	Žiak dokáže vymyslieť povesť viažucu sa na konkrétne miesto v regióne, historickú udalosť alebo postavu.
Primárne pojmy	povesť – autorská povesť
Podporené pojmy	rozprávka, osnova, časová postupnosť, náučná literatúra, poznámky, slovná zásoba, slovosled, podstatné mená
Medzipredmetové vzťahy	
dejepis (DEJ)	pracovať s historickým časom, priestorom, vyhľadávať informácie a verifikovať ich hodnoty
informatika (INF)	logicky uvažovať, argumentovať, hodnotiť, získavať informácie na webe
výtvarná výchova (VYV)	rozvíjať tvorbu vlastných myšlienkových konceptov a ich formálnu a technickú realizáciu
Ďalšie podporené a naplňané výkony	
<p>SJL: Dokáže charakterizovať povesť. / Dokáže vysvetliť pojmy ľudová povesť, autorská povesť.</p> <p>SJL: Dokáže získať potrebné informácie z knižných a elektronických zdrojov. / DEJ: Dokáže vyhľadať a vybrať relevantné informácie, rozlišovať a triediť informácie, rozlíšiť fakt, fikciu prostredníctvom povesti. / INF: Získať informácie z webových stránok, diskutovať o výsledkoch vyhľadávania, posúdiť správnosť výsledku.</p> <p>SJL: Dokáže prerozprávať obsah umeleckého textu so zachovaním časovej a logickej postupnosti. / DEJ: Dokáže prerozprávať príbeh z minulosti svojho regiónu. / VLA: Dokáže prerozprávať jednu povesť, ktorá sa viaže k obci alebo jej okoliu. Dokáže prerozprávať dve povesti (legendy) z cesty od Tatier k Dunaju a od Dunaja po Hornád.</p>	

SJL: Dokáže vybrať vhodný slohový útvar/žáner v súlade s cieľom písania, organizovať text z hľadiska kompozície, prispôbiť lexiku textu cieľu písania a štylizovať jednoduché vety a jednoduché súvetia. Dokáže skontrolovať a upraviť text.

VYV: Dokáže výtvarne zobrazíť svoje predstavy a fantáziu na zadanú tému, výtvarne parafrázovať osobu (udalosť) na základe videného výtvarného diela. Výtvarne zareagovať na témy dejepisu alebo geografie.

***Tučným typom písma** sú vyznačené pojmy a výkony zavedené na 1. stupni ZŠ, konkrétne v 3. ročníku.

5. ročník	
Aplikačný kontext	NÁUČNÁ LITERATÚRA
Kontextová podpora	súvislý a nesúvislý text; encyklopédia, opis
Cieľ	získať informácie z knižných a elektronických zdrojov
Kompetencie	Žiak bude aktivovať a naplňať: <i>predmetové kompetencie:</i> vytvoriť krátky text <i>komunikačné jazykové kompetencie:</i> čítanie s porozumením, písanie, hovorenie <i>klúčové kompetencie:</i> používať kognitívne operácie; kriticky myslieť; formulovať a riešiť problémy; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; formulovať svoj názor a argumentovať
Primárny výkon	Žiak dokáže získať informácie z knižných a elektronických zdrojov.
Primárne pojmy	náučná literatúra, encyklopédia
Podporené pojmy	vecný text, klúčové slová, poznámky, opis, diagram, graf, tabuľka, legenda mapy
Medzipredmetové vzťahy	
matematika (MAT)	riešiť aplikačné úlohy a úlohy rozvíjajúce špecifické matematické myslenie
informatika (INF)	logicky uvažovať, argumentovať, hodnotiť, získavať informácie na webe
dejepis (DEJ)	pracovať s historickým časom, priestorom, vyhľadávať informácie a verifikovať ich hodnoty
geografia (GEO)	vyhľadať, porovnať, zhodnotiť, prezentovať informácie o krajine, interpretovať mapy
biológia (BIO)	vyhľadať informácie v rôznych informačných zdrojoch
výtvarná výchova (VYV)	rozvíjať tvorbu vlastných myšlienkových konceptov a ich formálnu a technickú realizáciu
Ďalšie podporené a napĺňané výkony	
<p>SJL: Dokáže čítať náučný text s porozumením. Vybrať text na základe znalosti informačných prameňov. Vyhľadať explicitne a implicitne vyjadrené informácie v texte a na základe nich analyzovať text. Logicky spracovať informácie v texte, nachádzať súvislosti medzi jednotlivými myšlienkami v texte. Vывodzovať závery na základe zistených súvislostí medzi informáciami v texte. Vybrať a použiť údaje z grafov a tabuliek.</p> <p>MAT: Dokáže popísať časti tabuľky, orientovať sa v tabuľke a stĺpcovom grafe/diagrame. Vyriešiť aplikačné úlohy súvisiace s orientáciou v tabuľke a stĺpcovom grafe/diagrame.</p> <p>INF: Získať informácie z webových stránok, diskutovať o výsledkoch vyhľadávania, posúdiť správnosť výsledku.</p>	

GEO: Dokáže vyhľadať, porovnať, posúdiť pravdivosť a zhodnotiť dostupné informácie o krajine z rôznych informačných zdrojov. Prezentovať ich v rôznych podobách (grafy, tabuľky, schémy, diagramy, fotografie). Identifikovať na mape základné objekty v krajine (vie „čítať obsah mapy“).

DEJ: Dokáže vyhľadať a vybrať relevantné informácie, rozlišovať, triediť a zaraďovať informácie, kriticky zhodnotiť rôzne zdroje informácií.

BIO: Dokáže samostatne vyhľadať informácie v rôznych informačných zdrojoch, argumentovať na základe vlastného bádania.

VYV: Dokáže rozvíjať svoju predstavivosť a fantáziu. Dokáže zhotoviť vlastnú mapu, k mape vytvorí legendu. Dokáže nakresliť približné tvary a proporcie pozorovaných predmetov. Výtvarne zareagovať na témy dejepisu alebo geografie.

*Tučným typom písma sú vyznačené pojmy a výkony zavedené na 1. stupni ZŠ

5. ročník	
Aplikačný kontext	NÁUČNÁ LITERATÚRA
Kontextová podpora	súvislý a nesúvislý text; encyklopédia, opis
Cieľ	vytvoriť krátky náučný text/encyklopedické heslo
Kompetencie	Žiak bude aktivovať a naplňať: <i>predmetové kompetencie:</i> vytvoriť náučný text <i>komunikačné jazykové kompetencie:</i> čítanie s porozumením, písanie, hovorenie <i>klúčové kompetencie:</i> používať kognitívne operácie; kriticky myslieť; formulovať a riešiť problémy; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; formulovať svoj názor a argumentovať
Primárny výkon	Žiak dokáže vytvoriť krátky náučný text.
Primárne pojmy	náučná literatúra, encyklopédia
Podporené pojmy	vecný text, klúčové slová, poznámky, opis, diagram, graf, tabuľka, legenda mapy
Medzipredmetové vzťahy	
informatika (INF)	logicky uvažovať, argumentovať, hodnotiť, získavať informácie na webe
dejepis (DEJ)	pracovať s historickým časom, priestorom, vyhľadávať informácie a verifikovať ich hodnoty
geografia (GEO)	vyhľadať, porovnať, zhodnotiť, prezentovať informácie o krajine, interpretovať mapy
biológia (BIO)	vyhľadať informácie v rôznych informačných zdrojoch
technika (TECH)	podporiť techniku ako nástroj na riešenie problémov reálneho života
výtvarná výchova (VYV)	rozvíjať tvorbu vlastných myšlienkových konceptov a ich formálnu a technickú realizáciu
Ďalšie podporené a naplňané výkony	
<p>SJL: Dokáže čítať náučný text s porozumením. Vybrať text na základe znalosti informačných prameňov. Vyhľadať explicitne a implicitne vyjadrené informácie v texte, logicky spracovať informácie v texte, nachádzať súvislosti medzi jednotlivými myšlienkami v texte. Vyvodzovať závery na základe zistených súvislostí medzi informáciami v texte. Vybrať a použiť údaje z grafov a tabuliek.</p> <p>Téma: Za tajomstvami mojej obce (bydlisko, obec, región, Slovensko, mestá, vidiecke sídla, pamiatky UNESCO)</p> <p>GEO: Dokáže vyhľadať, porovnať, posúdiť pravdivosť a zhodnotiť dostupné informácie o krajine z rôznych informačných zdrojov. Prezentovať ich v rôznych podobách (grafy, tabuľky, schémy, diagramy, fotografie). / DEJ: Dokáže preskúmať okolie svojho bydliska. Dokáže vyhľadať a vybrať relevantné informácie, rozlišovať, triediť a zaraďovať informácie, kriticky zhodnotiť rôzne zdroje informácií.</p>	

Téma: Encyklopédia prírody

BIO: Dokáže samostatne vyhľadať informácie v rôznych informačných zdrojoch, analyzovať, interpretovať a hodnotiť informácie o organizmoch a prírode, argumentovať na základe vlastného bádania. Prezentovať vlastné práce (plagáty, modely, prezentácie).

Téma: Práca šľachtí človeka (roľník, remeselník, obchodník, pracovný nástroj, výrobok, ľudové remeslá, ustálené slovné spojenia o vzťahu človeka k práci)

DEJ, TECH: Dokáže porovnať profesie remeselníkov v minulosti a v súčasnosti. Vyhľadať príklady výrobkov, pracovných nástrojov a pracovného náradia remeselníkov v minulosti a v súčasnosti.

VYV: Dokáže rozvíjať svoju predstavivosť a fantáziu. Dokáže nakresliť približné tvary a proporcie pozorovaných predmetov. Výtvarne zareagovať na témy dejepisu alebo geografie.

*Tučným typom písma sú vyznačené pojmy a výkony zavedené na 1. stupni ZŠ

6. – 9. ročník	
Aplikačný kontext	PROJEKT
Kontextová podpora	náučná literatúra, správa , charakteristika, poviedka, rozhlasová hra, opis osoby , karikatúra; súvislé a nesúvislé texty z rôznych vyučovacích predmetov
Cieľ	vytvoriť a prezentovať projekt
Kompetencie	Žiak bude aktivovať a naplňovať: <i>predmetové kompetencie:</i> vytvoriť a prezentovať projekt <i>komunikačné jazykové kompetencie:</i> písanie, hovorenie, čítanie s porozumením <i>klúčové kompetencie:</i> používať kognitívne operácie; kriticky myslieť; formulovať a riešiť problémy; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; formulovať svoj názor a argumentovať
Primárny výkon	Žiak dokáže vytvoriť a prezentovať projekt.
Primárne pojmy	projekt – charakteristika, rozhlasová hra, poviedka
Podporené pojmy	náučná literatúra, encyklopédia, opis, hlavná a vedľajšia postava, správa, podstatné mená, prídavné mená
Medzipredmetové vzťahy	
informatika (INF)	logicky uvažovať, argumentovať, hodnotiť, získavať informácie na webe; rešpektovať intelektuálne vlastníctvo
dejepis (DEJ)	pracovať s historickým časom, priestorom, vyhľadávať informácie a verifikovať ich hodnoty
občianska náuka (OBN)	osvojiť si pravidlá a normy spoločenského spolunažívania
biológia (BIO)	vyhľadať informácie v rôznych informačných zdrojoch
etická výchova (ETV)	participovať na živote spoločnosti
výtvarná výchova (VYV)	rozvíjať tvorbu vlastných myšlienkových konceptov a ich formálnu a technickú realizáciu
Ďalšie podporené a naplňané výkony	
<p>Téma: Galéria literárnych (historických) postáv / Život našej triedy (nášho mesta) očami novinára</p> <p>SJL: Dokáže vyhľadať v texte explicitne a implicitne vyjadrené informácie vzťahujúce sa na danú tému a správne spojiť jednotlivé údaje do komplexnej informácie. Dokáže vytvoriť na zadanú tému ucelený text, ktorý spĺňa znaky konkrétneho slohového útvaru/žánru. Zosúladiť lexiku s cieľom komunikácie a využívať primerané stylistické prostriedky. Pri ústnom prejave dokáže dodržiavať správnu výslovnosť, plynulo a zrozumiteľne artikulovať, uplatňovať primeranú silu hlasu, primerane gestikulovať, používať vhodnú mimiku, zaujať spoločensky vhodný postoj a prispôbiť tempo svojho prejavu poslucháčom.</p>	

Dokáže vyhľadať v literárnom diele hlavné a vedľajšie postavy, dokáže charakterizovať hlavné postavy z čitateľského hľadiska a svoje tvrdenie podložiť argumentmi.

DEJ: Dokáže vyhľadať a vybrať relevantné informácie, rozlišovať, triediť a zaraďovať informácie, kriticky zhodnotiť rôzne zdroje informácií. *Rozlišovať a triediť informácie, napríklad rozlíšiť fakt, fikciu prostredníctvom karikatúry.*

OBN: Dokáže simulovať v rolových hrách základné typy osobnosti podľa temperamentu. *Rozpoznať prejavy kladných a záporných charakterových vlastností konkrétneho človeka.* / Dokáže vypracovať individuálny návrh práv a povinností žiaka v školskej triede/škole. Vytvorí prehľad mimovyučovacej a mimoškolskej činnosti/aktivity v škole, obci a okolí. Vytvorí na základe získaných informácií prezentáciu obce, mesta, regiónu.

INF: Získať informácie z webových stránok, diskutovať o výsledkoch vyhľadávania, posúdiť správnosť výsledku. Použiť konkrétne nástroje editora na tvorbu a úpravu textu, obrázkov a animácií.

VYV: Dokáže rozvíjať svoju predstavivosť a fantáziu. *Vyjadriť približné proporcie pri kreslení a modelovaní postavy.* Tvorivo použiť (transformovať) historický motív. Vytvorí jednoduchý plán usporiadania urbánneho celku podľa svojej predstavy. Výtvarne interpretovať vybrané typické zvyky alebo pamiatky svojho regiónu.

ETV: *Rozlíšiť pozitívne a negatívne vzory postáv v histórii a literatúre, posúdiť, ktoré vlastnosti vzoru je vhodné si osvojiť, diskutovať o morálnych dilemách.*

***Tučným typom písma** sú vyznačené pojmy a výkony zavedené na 1. stupni ZŠ